

פֶּאֶרֶק בְּרֵאשִׁית

פֶּרֶשֶׁת נח

נמל התבה

פֶּתַח וְדִמְיוֹ: דָּוִד סִילְבֶּר

הפרשה השנייה בתורה מספרת לילדים • מגיל 5

ברוכים הבאים לפארק!

פארק בראשית הוא פארק שאין כמוהו: כל מתקן מספר פרשה מהתורה. בפניסה, בית נותנת לכל מבקר צמיד טורקיז. כל עוד עונדים אותו, כל מתקן הופך לאמתי: מבקרים בפארק... וחיים את ספור התורה.

שלוש דרכים לקרא כל עמוד

הספור

1

לקריאה בקול, לבני 5-8.

הידעתם?

2

רש"י, מדרש או מלה מיחדת, לבני 9-12.

השאלה של בית

לשיחה משפחתית סביב שלחן השבת.

לקטנים: עמודים 15-16 (הכרם של נח, מפת העמים) מסמנים "לגדולים יותר". אפשר לדלג מעמוד 14 ישירות לעמוד 17.

חברי המסע שלכם

בית

אות הקמע של הפארק. מקבלת את פני המבקרים, מסבירה ושואלת שאלות.

נעם, בן 9

הסקרן, זה ששואל את השאלות של הגדולים.

טליה, בת 6

זו שמתפעלת מכל ומרגישה הכל. אף פעם בלי שתי הג'ירפות שלה.

שבוע אחר כה, נעם וטליה רצים במעלה
הרחוב הראשי, וצמידי הטורקז על ידיהם.
טליה מחבקת את שתי הג'ירפות שלה. בסוף
הרחוב מריחים את הים: הנה נמל התבה! על
הברכה הגדולה עומדת התבה הענקית שראו
בבניה. פתאום, למעלה, נפתחות שתי
דלתות... סירה קטנה יוצאת מהן וצוללת
למטה, פלום! על הגשר, האנשים צוחקים
וצועקים, רטבים לגמרי. בית קופצת על
הרצפה: "פרוכים הבאים ל'מבול'!", המתקן של
נח!"

הידעתם?

התורה אומרת שנח היה צדיק "בדורו". יש חכמים שאומרים שזה
שבח: הוא נשאר טוב בין רשעים. ויש שאומרים שזו ביקורת: בדורו של
אברהם, לא היה נחשב לגדול כל כך. (רשי"ו, ט)

השאלה של בית

האם קשה יותר להיות טוב כשהאחרים לא טובים?

הַתּוֹר מִתְפַּתֵּל בְּתוֹךְ אֶתֶר בְּנֵיהָ עֲנָקִי. מֵרִיחַ כָּאֵן נִסְכֶּרֶת וְעֵץ טָרִי, פִּטְיָשִׁים
דּוֹפְקִים לְבַד, וּבְכָל מְקוֹם יֵשׁ תְּכֵנִיּוֹת, חֲבָלִים וְקוֹרוֹת. "זֹאת הַנְּגָרָה שֶׁל נֹחַ",
מִסְפֶּרֶת בֵּית. "בְּזִמָּן שָׁלוֹ, הָאֲנָשִׁים נַעֲשׂוּ רָעִים: הֵם גָּזְלוּ זֶה מִזֶּה וְרָבוּ בְּלִי
הַפֶּסֶק. אֲזִי אָמַר הִ' לְנֹחַ: בְּנֵה תֵבָה, כִּי מַבּוּל גָּדוֹל עוֹמֵד לָבוֹא." בַּפֶּנֶה, בָּבוֹת
שֶׁל שְׂכֵנִים צוֹחֲקוֹת עָלָיו. טִלְיָה מְקַמְטֶת אֶת הַמִּצָּח: "הֵם לֹא נֹחֲמָדִים!"

הַיְדַעְתֶּם?
נח בנה את התבה 120 שנה! ה' רצה שהאנשים יראו אותו עובד וישאלו: "מה אתה עושה?"
כך נח יכול היה להזהיר אותם... ואולי הם ישובו בתשובה. (רש"י ו, יד)

הַשְׂאֵלָה שֶׁל בֵּית
מָה עוֹשִׂים כְּשֶׁמִּישָׁהוּ צוֹחֵק עֲלֵיכֶם כִּי עֲשִׂיתֶם מִשְׁהוּ טוֹב?

בסוף אתר הבנייה, המים מפכים: הנה רציף העליה!
סירות קטנות בצורת תבה מגיעות אחת אחת, עם גג
מעגל ופנסים. נעם סופר את המקומות: "שמונה!
למה שמונה?" בית קורצת לו: "עוד תבין..." הם
מתישבים, מוט הבטיחות יורד, והצמידים על ידיהם
מתחילים לזהר. הסירה מחליקה אל שער עץ גדול.
מאחוריו שומעים שאגות, תרועות של פילים
וציוצים!

הידעתם?

שמונה אנשים נכנסו לתבה: נח ואשתו, שלושת בניו – שם, חם ויפת – ונשי בניו.
שמונה, כמו המקומות בסירה! (בראשית ז, יג)

השאלה של בית

למה מרגיע להיות עם המשפחה פשקצת מפחדים?

השער נפתח... והכל הופך לאמת! שיירה ארוכה של חיות עולה אל תבת
 נח: שני אריות, שני פילים, שתי זברות, שני צבים שממריים כמה שהם
 יכולים... ומכמה חיות יש אפילו שבועה זוגות. טליה מנופפת בג'ירפות
 שלה: "תראו, ג'ירפות אמתיות!" למרגלות הכבש, נח, שרואים רק את
 גבו, מקבל כל אחת. נעם מגרד בראש: "אכל מי הלך להביא את כל
 החיות האלה?"

הידעתם?

נח לא היה צריך לצוד אף חיה: הן באו מעצמן! ורק אלה שלא השחיתו את דרכן נכנסו לתבה. (רשי"ו, כ)

השאלה של בית

למה, לדעתכם, רצה הי' להציל גם את החיות?

החִיָּה הָאֲחֵרוֹנָה נִכְנָסָה. נָח וּמִשְׁפַּחְתּוֹ עוֹלִים לַתֵּבָה.
וְאִזְ הִדָּלַת הַגְּדוֹלָה נִסְגָּרַת מַעֲצָמָה, בּוֹם! הִי בַּעֲצָמוֹ
סָגַר אוֹתָהּ, כְּדִי לְהִגֵּן עַל מִי שֶׁבָּכָנִים. טִיף, טַפְטוּף...
הַטְּפוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת נוֹפְלוֹת עַל גַּג הַסִּירָה. אַחֵר כֶּךָ
הַגֶּשֶׁם יוֹרֵד כְּמוֹ וִילּוֹנוֹת, מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים. טִלָּה
מוֹשִׁיטָה יָד: "אֵיזָה גֶשֶׁם רָה!" בֵּית מִבִּיטָה בַּשָּׁמַיִם
שֶׁמֶחֱשִׁיכִים: "בֵּינָתִים..." לִפְנֵיהֶם נִפְתַּחַת מִנְהָרָה
גְּדוֹלָה וְחֲשׂוֹכָה.

הִידְעָתֶם?

בהתחלה התורה אומרת "גֶשֶׁם", ורק אחר כך "מבול". הִי התחיל בגשם רך: אילו
האנשים היו חוזרים בתשובה, הוא היה הופך לגשמי ברכה. (רש"י ז, יב)

הַשְּׂאֵלָה שֶׁל בֵּית

מָה עֲשִׂיתֶם פַּעַם הָאֲחֵרוֹנָה שְׁנִתְּנוּ לָכֶם הַזְדַּמְנוֹת שְׁנִיָּה?

הסירה נכנסת לכפה ענקית וחשוכה. טראה! ברוק
קורע את השמים. הגשם נהד, ומים פורצים גם
מן האדמה, בסילונות גדולים! הסירה מטלטלת,
מסתובבת, עולה על הגלים. טליה נאחזת בנעם.
ברחוק, בתוך הסערה, התבה הגדולה שטה
לבדה: אין נפשה, אין הרים, רק מים. "אל
תפחדו!", לוחשת בית. "הי שומר על התבה."
פתאום הסירה נתפסת בשרשרת... ועולה, עולה
בחשה. "לאן אנחנו נוסעים?"

הידעתם?

מי המבול באו מלמעלה ומלמטה! "נבקעו כל מעינות תהום רבה, וארבת
השמים נפתחו". והגשם ירד ארבעים יום וארבעים לילה. (בראשית ז, יא-
יב)

השאלה של בית

מה מרגיע אתכם כשיש סופה גדולה?

כַּשֶׁהִסִּירָה נַעֲצָרָת, נִדְלָק אֹר זָהָב וְרָף. הֵם בְּתוֹךְ אוֹלָם עֵץ
עֲנָקִי, בַּעַל שְׁלוֹשָׁה תַּאֲמִים זֶה עַל גִּבִּי זֶה, מְלֵא חַיּוֹת
שְׂגוּעוֹת, פּוֹעוֹת וּמִגְרָגְרוֹת. מֵרִיחַ כָּאֵן חֲצִיר. נֶח, שְׂרוּאִים
אֶת גִּבּוֹ, עוֹבֵר מֵתָא לְתָא עִם סָלִים, וּמֵאֲכִיל כָּל אַחַת.
בַּחוּץ, הַגָּשִׁם מֵתוֹפֵף... וְאִזּוּ שְׁקֵט. רוּחַ גְּדוֹלָה נוֹשֶׁכֶת: הִי
זָכַר אֶת נֶח, וְהַמִּים מֵתַחִילִים לָרֶדֶת. נָעַם מִבֵּיט בַּקּוֹרוֹת,
בַּקִּירוֹת, בַּקּוֹמוֹת: "מוֹזֵר... נִדְמָה שְׂאֲנַחֲנוּ בְּאֵמֶת בְּתוֹךְ
תִּבָּה."

הִידַעְתֶּם?

כדי להאיר את התבה, אמר ה' לנח לעשות "צֶהָר". יש אומרים שזה היה חלון, ויש
אומרים שזו הייתה אבן טובה שהאירה מעצמה! (רש"י ו, טז)

השאלה של בית

איך אתם דואגים לחיה, או למישהו שצוקק לכם?

הסירה מחליקה עד חלון גדול. בחוץ, השמש
 חוזרת: התבה נחה על ראש הר, הרי אָרְט. נח
 פותח את החלון ושולח עורב... שמסתובב
 במעגלים ולא מביא כלום. אז הוא שולח יונה
 לבנה. בפעם הראשונה היא חוזרת, עיפה.
 בפעם השנייה היא מביאה במקור עליה זית טרי!
 "העצים יוצאים מהמים!" קורא נעם. בפעם
 השלישית היונה לא חוזרת: היא מצאה מקום
 לנוח. הסירה ממשיכה לאט אל גג התבה.

הידעתם?

עלה הזית מר. חז"ל אומרים שהיונה רצתה לומר: "יָהּיּוֹ מְזוֹנוֹתֵי מְרוֹרִין
 כְּזוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקִּבִּיָּה, וְלֹא מִתּוֹקִין כְּדֶבֶשׁ בִּיָּדִי בֶּשֶׂר וָדָם." (רש"י ח, יא)

השאלה של בית

למה, לדעתכם, היונה מעדיפה את מה שבא מה?

הַיָּדְעָתָם?

נח ומשפחתו נשארו בתבה שנה שלמה! הם נכנסו בִּיָּז בחודש השני, ויצאו בשנה שאחריה, בכִּי בחודש השני. (בראשית ז, יא; ח, יד; רש"י ח, יד)

הַשְּׂאֵלָה שֶׁל בֵּית

הָאָם קָשָׁה לַחֲכוֹת לְרִשּׁוֹת כְּשֶׁמְאֹד רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מִשְׁהוּ?

נח מסיר את מכסה התבה: הִיאֲדָמָה יִבְשָׁה! וּבְכָל זֹאת הוא לא זז. "לָמָּה הוּא לֹא יוֹצֵא?" שׁוֹאֵלֶת טִלְיָה בְּקָצֶר רוּחַ. "הוּא מְחַכֶּה שֶׁהִי יֹאמַר לוֹ", עוֹנֶה בֵּית. סוּף סוּף נִשְׁמָע קוֹל: "צֵא מִן הַתֵּבָה, אֵתָה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וְנָשִׁי בְנֶיךָ אִתְּךָ!" הִדְלַת הַגְּדוּלָה נִפְתַּחַת. הַחַיּוֹת יוֹרְדוֹת בְּכַפֵּשׁ בְּרִיָּצָה, בְּמַעוֹף, בְּקַפִּיצוֹת, כָּל אֶחָת עִם מִשְׁפַּחְתָּהּ, וּמִתְפַּזְרוֹת בְּאָחוּ. וְהַסִּירָה מִתְקַדֶּמֶת עַד קִצָּה הַסִּפּוֹן, מוֹל הָהָר.

הַצְמִידִים זֹהָרִים יוֹתֵר מִתְמִיד. עַל הָהָר, נָח בּוֹנֶה מִזְבֵּחַ מֵאֲבָנִים וּמִקְרִיב
קָרְבָּן, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לַה'. הָעֶשְׂן עוֹלָה יָשָׁר אֶל הַשָּׁמַיִם הַכְּחָלִים. וְהִי
מִבְטֵיחַ: "עַד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ, זֶרַע וְקָצִיר, וְקָר וְחֹם, וְקִיץ וְחֹרֶף, וַיּוֹם וְלַיְלָה
לֹא יִשָּׁבְתוּ." וְאֵז הַצְמִידִים כְּבִים, הָהָר נִעְלָם... וְנֶעַם צוּעֵק: לְמַטָּה, זֶה
הַבְּרָכָה שֶׁל הַפֶּאֶרְק! "אֲנַחְנוּ בְּרֹאשׁ הַתֵּבָה הַגְּדוֹלָה! הֵינּוּ בְּתוֹכָהּ כָּל
הַזֶּמֶן!" הַסִּירָה נוֹטָה קְדִימָה...

הַדְּעָתָם?

זוֹכְרִים אֶת שִׁבְעַת הַזֹּגוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת הַטְּהוֹרוֹת? הִי בִיקֵשׁ אוֹתָם בְּשִׁכִּיל
הַרְגֵעַ הַזֶּה: כְּדֵי שֶׁנָּח יוֹכֵל לְהַקְרִיב קָרְבָּן כְּשִׁיצֵא מִן הַתֵּבָה. (רְשִׁי ז', ב')

הַשְּׂאֵלָה שֶׁל בֵּית

עַל מָה הֵייתָם רוֹצִים לְהוֹדוֹת לַה' הַיּוֹם?

הידעתם?

כשרואים קשת בענן, מברכים: "ברוך אתה ה'... זוכר
הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו." (ברכות נט ע"א)

השאלה של בית

איה אתם מקימים הבטחה, גם כשקשה?

שפלאאאש! הסירה צוללת לברכה, וגל ענק עף עד הגשר.
כלם רטבים! טליה צוחקת כל כך חזק שיש לה שחוקים.
ובתוך הרסיסים, בשמש, מתגלה קשת ענקית. "הנה האות!"
קוראת בית. "ה' אמר לנו: כשאשים את הקשת שלי בענן,
אזכר את הבטחתי. לא יהיה עוד מבול לשחת את הארץ."
נעם מנער את השער הרטב: "הבטחה בכל הצבעים!"

בִּיצִיָּאָה, מָסָה גָדוֹל מֵרָאָה אֶת הַתְּמוֹנוֹת שֶׁצִּלְמוּ
 בְּזִמְנֵי הַצִּלְיָלָה. הִנֵּה הֵם! לְטִלְיָה הַשְּׁעָר דְּבוּק
 לַמַּצָּח, נָעַם פּוֹתַח פֶּה גָדוֹל כְּמוֹ תַּנּוּר, וּבֵית...
 בֵּית עֶצְמָה אֶת הָעֵינִים! כָּלֵם פּוֹרְצִים בְּצָחוּק.
 טִלְיָה סוֹחֶטֶת אֶת שְׁתֵּי הַגִּירָפוֹת שָׁלָה, טִיף, טִיף.
 אַחֵר כֶּף הֵם מְרִימִים עֵינֵים אֶל הַתֵּבָה הַגְּדוֹלָה,
 שֶׁעֲדִין נוֹטֶפֶת בַּשֶּׁמֶשׁ. "הִיא גְּדוֹלָה כְּמוֹ
 הָאֲמִתִּית?" שׂוֹאֵל נָעַם. "כְּמַעַט", מְחַיֶּכֶת בֵּית.
 "בּוֹא, אֲרָאָה לָךְ מִשְׁהוּ בִּגְזֵן."

הַיְדַעְתֶּם?

הַתֵּבָה הָאֲמִתִּית הֵייתָה בְּאוֹרֵךְ 300 אֲמָה, בְּרוּחָב 50 וּבְגוּבָה 30: בְּעֶרֶךְ 150
 מֵטֵר אֹרֵךְ, כְּמַעַט פַּעַם וַחֲצִי מִגֶּרֶשׁ כְּדוֹרְגֵל! (בְּרֹאשִׁית ו', טו)

הַשְּׁאֵלָה שֶׁל בֵּית

מָה הַזְכָּרוֹן הַכִּי מִצְחִיק שֶׁלָּכֶם עִם הַמִּשְׁפָּחָה?

מֵאַחֲרֵי הַתִּבְּהָ נִפְתָּח גַּן הַקִּשְׁתָּ. שִׁבְעָה מִזְרְקוֹת שָׁרִים בּוֹ, כָּל אֶחָד בְּצִבְעֵ
 אַחֵר, וְעַל כָּל אֶחָד צִיּוֹר זוֹהָר: מֵאֲזֵנִים, לֵב, עֵלָה... "אַחֲרֵי הַמַּבּוּל, ה' בִּרְךְ
 אֶת נֹחַ וְאֶת בָּנָיו: פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ!" מִסְפֶּרֶת בֵּית. "וַיַּחַכְמִינוּ
 מִלְמָדִים שֶׁהוּא נָתַן לְכָל בְּנֵי הָאָדָם שִׁבְעַת מִצְוֹת, כִּדִּי שֶׁהָעוֹלָם לֹא יִחְזֹר
 לְהִיּוֹת רָע." טִלְיָה רָצָה מִמִּזְרָקָה לְמִזְרָקָה כִּדִּי לְהִתְנַיֵּשׁ בְּשִׁמְשׁ. נָעַם מִנִּסָּה
 לְנַחֵשׁ מָה אוֹמֵר כָּל צִיּוֹר.

הִידְעָתֶם?

שבע מצוות בני נח: להקים בתי דין צודקים, לא לקלל את ה', לא לעבוד
 עבודה זרה, לשמור על קדושת המשפחה, לא לרצוח, לא לגזול, ולא
 לאכול אבר מן החי. (סנהדרין נו ע"א)

השאלה של בית

איזו מצוה נראית לכם הכי חשובה כדי להיות יחד
 בשלום?

הַיְדַעְתֶּם?

השם נח קשור למילה "מנוחה". לפניו, עבדו את האדמה בידיים, בעמל רב. נח הכין לבני האדם את כלי המחרשה הראשונים! (רש"י ה, כט)

הַשְׂאֵלָה שֶׁל בֵּית

איזו המצאה הייתה רוצים לבנות כדי לעזור לאחרים?

כָּל הַצְלִיחָה הַזֹּאת עוֹשָׂה רָעַב! הֵם מְתִישְׁבִים
בְּמַרְפֶּסֶת שֶׁל מִסְעָדַת "עֵלָה הַיִּת", עַל הָרָצִיף. יֵשׁ
לָהֶם חֶם, זֵיתִים, עֲנָבִים וְכוּס גְּדוּלָּה שֶׁל מִיץ
רְמוֹנִים. בְּרָחוֹק, מֵעַל הַגָּגוֹת, מְגִדֵּל עֶנֶק מְתִנַּשֵּׂא
אֶל הַשָּׁמַיִם. קֶרוֹן עוֹלָה עַד לְמַעְלָה... וְנוֹפֵל בְּבֵת
אַחַת, וְשׁוֹמְעִים צַעֲקוֹת שִׁמְחָה. "זֶה בָּבֶל!" אוֹמֶרֶת
בֵּית. "אֲבֵל קֹדֶם, הַצָּגָה קִטְנָה." הִיא מַצְבִּיעָה עַל
תַּאֲטֵרוֹן עֵץ בְּאֻמָּצֵע כָּרֶם.

בַּתְּאֲטֵרוֹן הַקָּטָן, הָאוֹרוֹת כָּבִים וְהַצְמִידִים מִתְחִילִים לָזָהֵר. עַל
הַכֶּמֶה צוֹמֵחַ כָּרֶם אֲמֵתִי, מָלֵא אֲשָׁכּוֹלוֹת: נֶחֱ נִטֵּעַ אוֹתוֹ בְּיָדָיו. אֲבָל
יוֹם אֶחָד הוּא שׁוֹתֶה יוֹתֵר מִדֵּי יַיִן וְנִרְדָּם בְּאֶהָלוֹ, לֹא מְכַסֶּה כְּרָאוּי.
בְּנוֹ חָם רוֹאֶה אוֹתוֹ וְרֵץ לְלַעַג לוֹ. אֲבָל שָׁם וַיִּפֹּת לוֹקָחִים בָּגָד,
הוֹלְכִים אַחֲרֵינִית כִּדֵּי לֹא לְהִסְתַּכֵּל, וּמְכַסִּים בַּעֲדֵינוֹת אֶת אֲבִיהֶם.
"הֵם לֹא רָצוּ לְבִישׁ אוֹתוֹ", לוֹחֵשׁ נָעָם. כְּשֶׁהִמָּסָה נִסְגָּר, בֵּית
מוֹכִילָה אוֹתָם לְאוֹלָם עָגֹל וְגָדוֹל.

הִידְעָתֶם?

כתוב "ויקח שם ויפת" – בלשון יחיד: שם התחיל, והתאמץ
במצווה יותר. בזכות זה זכו בניו למצוות ציצית. (רש"י ט, כג)

השאלה של בית

איך אפשר לכבד את ההורים, גם כשהם טועים?

בְּאוֹלָם הָעֶגְלָה, הָרֶצֶפָה הִיא מַפֶּת עוֹלָם עֲנָקִית. שְׁלוֹשָׁה שְׂבִילֵי אוֹר יוֹצְאִים מִן הַמֶּרְכָּז: אֶחָד לְשֵׁם, אֶחָד לְחֵם וְאֶחָד לְיִפֶּת, שְׁלוֹשֶׁת בְּנֵי נֹחַ. בְּכָל צֶעֶד נִדְלָקִים אוֹרוֹת חֲדָשִׁים: הַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם, הַנְּכָדִים, שְׁהוֹפְכִים לְעַמִּים, עִם אֲרֻזוֹתֵיהֶם וּלְשׁוֹנוֹתֵיהֶם. נָעַם סוֹפֵר וְסוֹפֵר ... וּמֵתְבַלְבֵּל. "כָּל הָעַמִּים הָאֵלֶּה בָּאִים מֵאוֹתָהּ מִשְׁפָּחָה?" "כֵּן", מְחַיֶּכֶת בֵּית. "כָּל בְּנֵי הָאָדָם הֵם בְּנֵי דוֹדִים." בְּקֶצֶה הַמַּפָּה זוֹהָר אוֹר אֶחָד, לְמִרְגְּלוֹת מַגְדָּל ...

הִידְעָתֶם?

אִם סוֹפְרִים אֶת צִאצְאֵי בְּנֵי נֹחַ בְּפֶרֶק הַזֶּה, מְגִיעִים לִשְׁבָעִים עַמִּים. חַזִּיל קוֹרְאִים לָהֶם "שְׁבָעִים הָאוֹמוֹת" שֶׁל הָעוֹלָם. (בְּרֵאשִׁית י; רַשִּׁי דְּבָרִים לֵב, ח)

הַשְּׂאֵלָה שֶׁל בֵּית

אִם כָּל בְּנֵי הָאָדָם הֵם מִשְׁפָּחָה אַחַת, אֵיךְ עָלִינוּ לְהִתְנַהֵג זֶה אֵל זֶה?

התור של בָּבֶל עוֹבֵר דֶּרֶךְ מַפְעֵל לְבָנִים לוֹהֵט: תְּבָנִיּוֹת עֵץ, טִיט
שְׁמִירִיחַ כְּמוֹ אֲדָמָה רֻטְבָּה, כְּבָשָׂנִים אֲדָמִים. "בְּהִתְחַלָּה, כָּל בְּנֵי
הָאָדָם גָּרוּ יַחַד בְּבִקְעָה גְדוֹלָה וְדִבְּרוּ שָׁפָה אַחַת, לְשׁוֹן הַקָּדָשׁ",
מִסְפֶּרֶת בֵּית. "הֵם אָמְרוּ: הֵבָה נִלְבְּנָה לְבָנִים, וְנִבְנֶה מִגְדָּל וְרָאֲשׁוּ
בַשָּׁמַיִם, וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם!" נָעַם מְקַמֵּט אֶת הַמִּצָּח: "לָגַעַת בַּשָּׁמַיִם?
בְּשִׁבִּיל מָה?" בְּסוֹף הַתּוֹר מְחַפָּה קְרוֹן. הַצְמִידִים נִדְלָקִים.

הִידְעָתֶם?

למה לבנים ולא אבנים? כי בבבל, באמצע בקעה גדולה, לא היו
אבנים! לכן שרפו את הטיט בכבשנים. (רש"י יא, ג)

השאלה של בית

האם הרצון להיות מִפְרָסֵם הוא סֶכָה טוֹבָה לְבָנוֹת
מִשָּׁהוּ?

הקרונ עולה לאט... וסביבו המגדל נבנה! אלפי בונים
מעלים לבנים, קומה אחר קומה. גבוה, עוד יותר גבוה:
הפארק נעשה קטן קטן, והעננים עוברים מתחת לרגליהם
של טליה. "הם רוצים להגיע עד השמים", לוחש נעם.
"ואז הי יורד לראות את העיר ואת המגדל", אומרת בית
בשקט. טליה מחפקת את הג'ירפות: "אבל הי כבר רואה
הכל! למה הוא יורד?"

הידעתם?

הי לא היה צריך לרדת כדי לראות. הוא רצה ללמד את הדיינים לא לחייב
אדם בדין לפני שראו והבינו הכול. (רש"י יא, ה)

השאלה של בית

למה צריכה להקשיב היטב לכל אחד לפני שקובעים מי טועה?

למעלה, הקרון נעצר. פתאום הבונים מתחילים לדבר...
ואף אחד כבר לא מבין! אחד מבקש לבנה, ומגישים לו
דלי. אחר מבקש טיט, ומביאים לו סלם. בועות בכל
הצבעים עפות לכל הכוונים. טליה פורצת בצחוק: "כלם
מדברים שפות שונות!" "הי בלבל את שפתם", מסבירה
בית. "כך הם כבר לא יכלו להתאחד כדי למרד בו." נעם
נאחז במוט: "אה... ואיך אנחנו יורדים?"

הידעתם?

לכן נקראת העיר בבל: "כי שם כלל הי שפת כל הארץ". שם הי כלכל את השפות של כל
הארץ. (בראשית יא, ט)

השאלה של בית

איך אפשר להסביר למישהו שלא מדבר את השפה שלכם?

קלאק! הקרון משתחרר... ונופל בבת אחת! "אאאאה!"
הבטן של נעם עושה סלטות, טליה צורחת משמחה.
סביבם, המגדל מפסיק לגדל. הבונים מניחים את הפלים,
מתקבצים לפי שפות, והולכים לכל הכוונים, כל אחד
אל ארצו החדשה. למטה, הקרון בולם בעדינות,
והצמידים פכים. "עוד פעם!" צועקת טליה. בית צוחקת
ומוכילה אותם אל בנן שקט ומלא אור: "בואו לראות
מה קרה לבני נח..."

הידעתם?

המדרש מספר שבבבל, אם נפל פועל, לא שמו לב אליו; אבל אם נפלה לבנה אחת, ישבו
ופכו: "מתי תעלה אחרת תחתי?" המגדל היה חשוב להם יותר מבני האדם. (פרקי
דרכי אליעזר כד)

השאלה של בית

מה חשוב לכם יותר: הדברים או האנשים?

בגלרית הדורות, עץ זהב חדש מטפס עד התקרה. המדליונים שלו
מספרים על משפחת שם: ארפכשד, שלח, עבר, פלג... "פלג פרושו
'חלקה'", מסבירה בית, "כי בקמיו נתפלגו בני האדם בכל הארץ. נעם
קורא את הגילים: "נח חי 950 שנה, וישם 600!" למעלה, המדליון
האחרון זוהר יותר מכלם. "אברם", קוראת טליה. "מי זה?" בית מחיכת:
"הגבור של ההרפתקה הבאה שלנו..."

הידעתם?

"עשרה דורות מנח ועד אברהם": כל הדורות הכעיסו את ה', והוא האריך אפוא... עד שבא אברהם וקיבל עליו שכר
כולם. (פרקי אבות ה, ב)

השאלה של בית

מה הייתם רוצים להעביר, אתם, לילדים שלכם בעתיד?

תַּחֲנָה אַחֲרוֹנָה: הַחֲנוּת! נַעַם בּוֹחֵר
 תִּבֶּת עֵץ קִטְנָה עִם כָּל הַחַיּוֹת,
 וְטִלְיָה... יוֹנָת פֶּרוּהָ, שֶׁתִּהְיֶה חֲבֵרָה
 לַג'ירָפוֹת שָׁלָה. מִבְּעַד לַחֲלוֹן, בֵּית
 מִרְאָה אֶת הַמַּדְבֵּר בָּרָחוֹק. דֶּרֶךְ חוֹל
 אֲרָכָה מִתְפַּתֶּלֶת שָׁם, וּפּוֹעֲלִים
 מִתְקִינִים עַל מִסְלָה מוֹזְהֶכֶת גַּמְלִים
 מִשְׁנִים וְנוֹצָצִים. "בָּקָרוֹב, אֲבָרָם יֵצֵא
 לַמָּסַע גָּדוֹל מְאוֹד", הִיא מִסְפֶּרֶת.
 "מָסַע שֶׁה' בָּעֲצָמוֹ יִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ
 לַעֲשׂוֹת." טִלְיָה מִבִּיטָה בַּצָּמִיד שָׁלָה
 וּמְחִיכֶת: "אֲנִיחֶנוּ נִהְיֶה שָׁם!"

הַיִּדְעָתֶם?

אֲבָרָם, אִשְׁתּוֹ שְׂרִי וְלוֹט בֶּן אַחִיו יֵצְאוּ מֵאוֹר כְּשָׁדִים עִם
 תֵּרַח, אֲבִיו שֶׁל אֲבָרָם, לִלְכֹּת אֶרֶץ כְּנָעַן. אֲבָל הֵם עֲצְרוּ
 בַּדֶּרֶךְ, בַּחֲרוֹן, וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. (בְּרֵאשִׁית י"א, ל"א)

הַשְּׁאֵלָה שֶׁל בֵּית

אִם הָיִיתֶם יוֹצְאִים לַמָּסַע גָּדוֹל, מָה הָיִיתֶם
 לוֹקְחִים אִתְּכֶם?

הבונים הגדול של שבת

הידעתם?

הסודות של החיים בתבה

שם בן נח ספר: בתבה, את מי שאוכל ביום האכלנו ביום, ואת מי שאוכל בלילה - בלילה. את הזקית אבא לא ידע מה להאכיל, עד שראה אותה אוכלת תולעת שנפלה מרמון! (סנהדרין קח ע"ב)

נח מצא את העוף "אורשינה" לשון בירכתי התבה. "אינך רוצה לאכל?" "ראיתי שאתה טרוד, לא רציתי להטריח אותך." ונח ברח אותו: "יהי רצון שלא תמות!" (סנהדרין קח ע"ב) פעם אחת אחר נח להביא לארנה את מזונו - והארנה הפה אותו בכפף. עד כדי כך טרח נח בשביל כל החיות! (רש"י ז, כג)

רגע של שיחה סביב השלחן

לילדים

אם הייתם צריכים לטפל בחיה אחת מהתבה שנה שלמה, איזו הייתם בוחרים, ומה הייתם מאכילים אותה?

לכל המשפחה

אנשי דור הפלגה מרדו בה, ובכל זאת לא נאכדו מן העולם, ואלו דור המבול נשטרף. למה? כי אנשי בכל נהגו אהבה ורעות ביניהם, ואנשי דור המבול היו גולגלים ורבו זה עם זה. "שנאוי המחלוקת וגדול השלום" (רש"י יא, ט). איך שומרים על השלום בבית?

המשחק של בית

מצעד התבה: כל אחד מחקה חיה בלי להשמיע קול. מי שמנחש ראשון הופך לכן הזוג שלה, ומחקה אתו את החיה הבאה!

הפארק שלא היה קיים... עדין

כשהייתי קטן, חלמתי על דבר אחד בלבד: לפתוח פארק שעשועים. לולאות, קרונות שמטפסים עד השמיים, צעקות של שמחה... הייתי חובב רכבות הרים אמיתי. ואני עדיין כזה!

כשגדלתי, גיליתי שני דברים. קודם כול, התורה מלאה בסיפורים מרהיבים יותר מכל מתקן: עולם שנברא בשישה ימים, תיבה ששטה על פני המכול, ים שנבקע לשניים. ושנית, לבנות פארק אמיתי עולה... הון עתק.

אז דמיינתי אותו בכל זאת. פארק גדול בנגב, תחת השמש של ארץ ישראל, שבו כל מתקן מספר פרשה. על הנייר הוא היה נפלא. אבל מהנייר ועד מתקנים אמיתיים, הדרך ארוכה מאוד.

להעביר הלאה לילדים תמיד היה התשוקה שלי. התחלתי לכתוב עבורם עם צדיקידס, ואז המשפחה שלנו עלתה לארץ, והחלום נשאר שמור בפינה של הראש.

בוקר אחד, לקראת חגי תשרי, עלתה בי מחשבה: עוד מעט מתחילים שוב את התורה מבראשית... ומה אם את הפארק שלי, במקום לבנות אותו מבטון, אבנה מסיפורים?

כמפתח במקצועי, השתמשתי בכלי הבינה המלאכותית החדשים כמו במכחולים, כדי להפיח חיים בתמונות שהיו לי בראש. מהר מאוד הילדים שלי התחילו להתגנב אל מאחורי המסך: "אבא, מה המתקן הבא?" באותו יום הבנתי שהפארק סוף סוף קיים.

היום, הצמיד הטורקז על היד שלך. הפארק פתוח, פרשה אחר פרשה.

ומי יודע... אולי יום אחד הוא יפתח גם באמת.

— דוד סילבר

סופר, מפתח ויוצר: אני ממציא דרכים חדשות להעביר הלאה. רעיון? פרויקט?

davidsilvera.com/bereshit-parc/he

פארק בראשית

שבוע אחרי הבקור הראשון, נעם וטליה פוגשים שוב את בית בנמל התבה.
בתכנית: "מבול!", סירה שעוברת את המבול, צליקה ענקית מתחת לקשת,
ומגדל בבל שעולה עד השמים... ונופל!

כל פרשת נח, עמוד אחרי עמוד, עם "הידעתם?" ושאלה של בית לשיחה
סביב שלחן השבת.

המתקו הבא: דרך השירות!

בסדרה פארק בראשית, פרשה אחת בכל ספר: 1. בראשית · 2. נח · 3. לך לך (בשבוע
הבא)...

מגיל 5 · שלוש רמות קריאה

כתב ודמיון: דוד סילבר

ספר זה מקדש לאהבת האילת, לאהדות עם ישראל ולשמירתו. שיעור להעביר את תורתנו,
באהבה, מדור לדור.

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח)